

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Inburgering voor derdelands arbeidsmigranten

1. SITUERING

Het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2024-2029 stelt het volgende: *“We maken ook werk van een aangepast, verplicht inburgeringstraject voor arbeidsmigranten van buiten de EU. De inburgeringsplicht geldt niet voor EU-burgers.”*

2. INLEIDING EN BELEIDSKADER

Deze mededeling legt een richtinggevend kader voor aan de Vlaamse Regering voor de uitbouw van een aangepast verplicht inburgeringstraject voor derdelands¹ arbeidsmigranten. Het sluit aan op de ambities in het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029, de beleidsnota Samenleven, Integratie en Inburgering 2024-2029, de mededeling rond inburgering in het land van herkomst², de beleidsnota Werk 2024 - 2029 en de Conceptnota VR 09/05/2025: “Verscherpt en geïntegreerd arbeidsmigratiebeleid”.

Voor een goed begrip licht ik de huidige situatie inzake arbeidsmigranten en inburgering toe, alsook het belang van een aangepast en evenwichtig inburgeringstraject dat een meerwaarde vormt voor de arbeidsmigrant, de werkgever en de brede samenleving.

A. HUIDIGE SITUATIE INZAKE ARBEIDSMIGRANTEN EN INBURGERING

Arbeidsmigranten die momenteel onder de **doelgroep van inburgering** vallen, hebben recht op een inburgeringstraject. Het gaat om personen die zich in België vestigen, voor het eerst een verblijf van meer dan drie maanden krijgen met als reden van verblijf (IT 202) ‘werknemer’ (hier zijn ook zelfstandigen inbegrepen) en waarbij die activiteit niet beperkt is tot een jaar.³

¹ Het gaat om de landen die niet behoren tot EU, IJsland, Liechtenstein, Noorwegen en Zwitserland

² VR 2025 0606 MED.0211/1BIS

Ook de gezinsleden van arbeidsmigranten die tot de doelgroep behoren, maken deel uit van de doelgroep van inburgering. Ook zij behoren tot de rechthebbende doelgroep (dus niet verplicht). Het aandeel arbeidsmigranten en hun echtgenoten dat een inburgeringscontract tekent ligt momenteel op 28% van de arbeidsmigranten en 61% van de echtgenoten van arbeidsmigranten.⁴

De personen met een nationaliteit van een staat buiten de EU+ die tegelijk aan volgende twee voorwaarden voldoen zijn **geen doelgroep van inburgering**⁵ en mogen dit dus ook niet op vrijwillige basis volgen⁶:

- o de personen van wie de reden van verblijf alleen gebaseerd is op werk, studie, onderwijs, opleiding, stage, uitwisseling of vrijwilligerswerk in België,
- o die activiteit kan niet langer dan een jaar duren en is niet verlengbaar boven de maximumtermijn van een jaar.

Het gaat om de volgende categorieën:

- werkvakantie voor personen uit Australië, Nieuw-Zeeland, Canada, Taiwan en Zuid-Korea
- derdelands uitwisselingsscholar of stagiair-student
- derdelands arbeidsmigrant met een maximumtermijn van 1 jaar
- derdelands seizoenarbeiders⁷

De familieleden wiens verblijfsrecht beperkt is tot dat van de bovenstaande personen zijn ook uitgesloten van het recht op inburgering.

B. VERPLICHTE INBURGERING VOOR DERDELANDS ARBEIDSMIGRANTEN IN TIJDEN VAN ARBEIDSMARKTKRAPTE

De Vlaamse Regering heeft het engagement genomen om arbeidsmigranten van buiten de EU+ te verplichten tot inburgering. Op die manier wil de Vlaamse Regering de integratie van deze groep versterken, zowel op de werkvloer als in de andere levensdomeinen waarin zij zich begeven. Daarnaast is het belangrijk dat arbeidsmigranten hun (arbeids)rechten en plichten kennen en weten waar zij terecht kunnen bij mogelijk misbruik.

Tegelijk strijdt Vlaanderen mee in de 'war for talent' met buurlanden en andere regio's. De bevolking op arbeidsleeftijd zal de komende jaren verder krimpen.⁸ Zoals aangegeven in de conceptnota 'Verscherpt en geïntegreerd arbeidsmarktbeleid'⁹ kan arbeidsmigratie als sluitstuk van een arbeidsmarktbeleid, mits gecontroleerd, bijdragen aan het invullen van specifieke tekorten op onze Vlaamse arbeidsmarkt. De Vlaamse Regering wil middels haar beleid van concentrische cirkels in eerste instantie focussen op het activeren van de arbeidsreserve, dan mobiliteit vanuit andere regio's van België, vervolgens mobiliteit uit EU-landen en in laatste instantie op economische migratie uit niet-EU landen.

In de context van arbeidsmarktkrapte is het belangrijk ervoor te zorgen dat de verplichting tot inburgering een meerwaarde vormt voor de arbeidsmigrant, de werkgever en de brede Vlaamse

⁴ Het aandeel werd berekend op 30/4/2025, op basis van de instroom arbeidsmigranten en hun echtgenoten in de periode 2020 – 2023.

⁵ Zie [Geen recht op inburgering wegens tijdelijk verblijfsdoel | Vreemdelingenrecht.be](#)

⁶ Artikel 10 van het BVR van 29 januari 2016 houdende de uitvoering van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid

⁷ Onderdaan van een derde land die zijn hoofdverblijfplaats in een derde land behoudt en naar België komt om er een seizoensgebonden activiteit uit te oefenen, op basis van een of meer arbeidsovereenkomsten van bepaalde duur, die rechtstreeks tussen hem en een in België gevestigde werkgever afgesloten worden. Dit zijn onderdanen van derde landen die verblijven in het kader van artikel 61/28 en volgende van de wet van 15 december 1980.

⁸ OESO-rapport (2025) Attract and Retain Qualified Talent in Flanders. Report on the Strengths and Weaknesses of the Regional Migration Framework in Flanders

⁹ VR 2025 0905 MED.0150 /1Quater

samenleving. Het aangepaste inburgeringstraject moet werken in Vlaanderen aantrekkelijker maken en heeft niet de bedoeling internationaal talent af te schrikken.

Uit een ruime bevraging van stakeholders¹⁰ bleek dat er nood is aan een aangepaste module voor arbeidsmigranten (en hun partners) waardoor ze beter geïnformeerd worden over de gebruiken, (werk)cultuur en geldende wetgeving waardoor men zich welkom voelt. Er is vraag naar een aanbod dat op eigen ritme kan gevolgd worden, combineerbaar is met werken en de start op de werkvloer niet vertraagt. De stakeholders zijn voorstander van het aanbieden van het pakket al vóór aankomst in België maar het volledige inburgeringstraject pas te verplichten bij een langdurig verblijf in België.

3. AANGEPAST INBURGERINGSTRAJECT VOOR ARBEIDSMIGRANTEN

A. VOOR AANKOMST

Zoals aangegeven in de mededeling rond inburgering in het land van herkomst¹¹ zal de derdelands arbeidsmigrant na aanvraag van de gecombineerde arbeids- en verblijfvergunning reeds in het buitenland toegang krijgen tot een voortraject van het inburgeringstraject, in de vorm van een digitaal zelfstudiepakket maatschappelijke oriëntatie.

Vanaf er vanuit het departement WEWIS (DWEWIS), rekening houdend met de nieuwe en versnelde doorlooptijden, een toelating tot arbeid is verleend zal DWEWIS de betrokken arbeidsmigrant informeren over de beschikbaarheid van het voortraject in de vorm van een digitaal zelfstudiepakket maatschappelijke oriëntatie én zal het doorverwijzen naar het Agentschap Integratie en Inburgering (AgII). DWEWIS bezorgt de nodige gegevens aan het AgII.

Het digitaal zelfstudiepakket maatschappelijke oriëntatie is opgebouwd uit verschillende modules. De basismodule is een algemene introductie tot het leven in Vlaanderen. Deze module is zeer oriënterend en biedt een kennismaking met alle leeromgevingen van maatschappelijke oriëntatie. Daarnaast is er het onderdeel essentiële rechten en plichten in de Vlaamse samenleving die je moet respecteren, waarom die in Vlaanderen belangrijk zijn en welke stappen je kan zetten als je rechten of andermans rechten geschonden worden. Het gaat dan onder meer over de democratische principes van dit land, mensenrechten, vrijheid en persoonlijke integriteit.¹² Aanvullend op de basismodule en de module essentiële rechten en plichten zullen er ook verdiepende focusmodules aangeboden worden die aansluiten bij het profiel van de deelnemer. Arbeidsmigranten hebben immers specifieke vragen die verband houden met onder meer arbeidsrecht, verblijfsrecht, sociale zekerheid, fiscaliteit, rechten en plichten op de werkvloer, instanties waar men mogelijk misbruik kan melden, diploma-erkenning, gezinshereniging en werk voor de partner. Deze zullen door de Agentschappen Integratie en Inburgering uitgewerkt worden, in samenspraak met DWEWIS en rekening houdend met de input van stakeholders. De duurtijd van deze modules zal ook onderwerp uitmaken van de uitwerking van deze mededeling.

¹⁰ In de periode maart tot mei 2025 heeft het Agentschap Binnenlands Bestuur de volgende stakeholders gesproken: Adviescommissie Economische Migratie (VOKA, UNIZO, Agoria, ACV, ACLVB, ABBV, SERV), Werkgroep Migratie en werknemersbescherming (Orbit, Fairwork Belgium, 11.11.11, ACV, Beweging.net), Internationale Huizen Leuven en Limburg, Enabel (THAMM project), IOM, Relocation Belgium en Fragomen, Myria, LEVL en derdelands arbeidsmigranten bij Internationaal Huis Leuven. Op 20/6/2025 werd een stakeholderoverleg georganiseerd waarbij zij feedback konden geven op de conclusies en eerste krijtlijnen van het nieuwe beleid.

¹¹ VR 2025 0606 MED.0211/1BIS

¹² Het gaat onder meer over de 7 sokkelwaarden van MO: 1° de scheiding van de machten; 2° de neutraliteit van de overheid; 3° de gelijkheid van man en vrouw; 4° de scheiding van Kerk en Staat; 5° het beginsel van non-discriminatie; 6° de vrijheid van meningsuiting; 7° het respect voor seksuele diversiteit.

Indien de partner meteen meereist met de arbeidsmigrant, krijgt ook deze toegang tot het digitaal zelfstudiepakket maatschappelijke oriëntatie.

Doorheen de cursus worden in het digitaal zelfstudiepakket toetsmomenten ingebouwd waarmee de verworven kennis en inzichten worden getest. Hiervoor zal een evaluatiekader ontwikkeld worden, waarvan de modaliteiten nader bepaald worden in het besluit van de Vlaamse regering. Wie niet slaagt op dit toetsmoment moet het onderdeel en de toets hernemen. Deelnemers die het volledige voortraject succesvol afwerken, ontvangen een bewijs van geslaagde deelname. Het vormt zo een instrument om bij aankomst in België te kunnen inschatten of de deelnemer voorbereid is. Aansluiting op het reguliere inburgeringstraject wil ik zo versnellen. Voor de kostprijs van het voortraject verwijs ik naar de mededeling VR 2025 0606 MED.0211/1BIS over inburgering in het land van herkomst.

B. BIJ AANKOMST

Uit het OESO-onderzoek “Attract and Retain Qualified Talent in Flanders. Report on the Strengths and Weaknesses of the Regional Migration Framework in Flanders” blijkt dat na één jaar, een derde van de arbeidsmigranten niet meer in Vlaanderen woont. Na drie jaar woont meer dan de helft niet meer in Vlaanderen en na vijf jaar woont nog slechts een derde van de arbeidsmigranten in Vlaanderen. Het verplichten van het volledige inburgeringstraject met inbegrip van de vereiste kennis Nederlands (in de toekomst B1 mondeling¹³) van bij hun aankomst in België is daarom niet opportuun. Enerzijds zou het internationaal talent afschrikken dat slechts voor een beperkte periode van enkele jaren in Vlaanderen wil verblijven, anderzijds is het een niet te verantwoorden investering van overheidsmiddelen in een groot aantal personen dat waarschijnlijk niet duurzaam in Vlaanderen zal blijven. Desalniettemin blijven ze doelgroep van het regulier aanbod van inburgering (zie verder).

Daarom wil ik arbeidsmigranten en hun meerderjarige gezinsleden die zich in het Vlaamse Gewest vestigen enkel verplichten om de inhoud van het voortraject te doorlopen, namelijk de basismodule en de specifiek voor arbeidsmigranten ontwikkelde module(s).

Eenmaal gevestigd in Vlaanderen, worden zij na inschrijving in het rijksregister uitgenodigd (op de gebruikelijke manier) via een wervingsbrief. Op basis van hun woonplaats worden zij toegewezen aan het AgII, Atlas of Amal.

Indien de drie verplichte modules nog niet doorlopen werden in het land van herkomst, worden ze gewezen op hun plicht om binnen de 6 maanden na het ontvangen van de brief de verplichte basismodule, de module essentiële rechten en plichten in de Vlaamse samenleving én de module arbeidsrechten en -plichten zelfstandig en digitaal succesvol te doorlopen en dus te slagen op de toetsmomenten. Indien er niet wordt voldaan aan deze verplichting zal door de handhavingsambtenaren van het Agentschap Binnenland Bestuur conform de huidige procedure een administratieve sanctie opgelegd worden. Ze worden niet verplicht om de andere onderdelen van het inburgeringstraject te volgen, maar worden wel aangemoedigd om dit op vrijwillige basis te doen. Naast deze eenmalige administratieve sanctie door het Agentschap Binnenlands Bestuur, zal ook DWEWIS geen hernieuwing van de arbeidsvergunning toekennen indien de aanvrager niet voldaan heeft aan deze verplichting.

¹³ Zie VR 2025 0404 MED.0120/1

Flow traject inburgering derdelands arbeidsmigranten en hun partners

Voor aankomst

Voortraject maatschappelijke oriëntatie

- basismodule
 - essentiële rechten en plichten
 - arbeidsrechten en plichten
- > optioneel

Bij aankomst

Voortraject maatschappelijke oriëntatie

> verplicht binnen de zes maanden

- rest maatschappelijke oriëntatie
- NT2
- inschrijving VDAB
- participatie- en netwerktraject

> optioneel

C. BIJ LANGDURIG VERBLIJF

De verplichting van het volledige inburgeringstraject hangt samen met de federale beleidsintenties. In het federale regeerakkoord is namelijk opgenomen dat:

*“Een **permanent verblijfsrecht** wordt pas toegekend onder de volgende bindende en cumulatieve voorwaarden:*

- *de aanvrager moet **slagen in een taal- en inburgeringstest** (die een verklaring van instemming met de strikte neutraliteit van de staat, de gelijkheid tussen mannen en vrouwen), **waarvan de modaliteiten bepaald worden door de regio van woonplaats.***
- *...*

Dit is niet van toepassing op Unieburgers.

Ook hier wordt de info-uitwisseling tussen de verschillende bevoegde overheidsdiensten, politie, parket en inlichtingendiensten geautomatiseerd.” (p. 168-169)

Om deze beleidsintentie te kunnen uitvoeren, zullen de nodige interfederale afspraken gemaakt moeten worden over de inhoud van de inburgerings- en taaltesten waarvoor de gemeenschappen bevoegd zijn. Dit proces moet nog worden opgestart. Het is aangewezen dat de gemeenschappen van bij aanvang betrokken worden bij dit proces.

4. GEGEVENSUITWISSELING

Voor de identificatie van derdelands arbeidsmigranten is informatie nodig van DWEWIS op basis van de aanvraag van een gecombineerde vergunning. Er zullen (regelgevende) afspraken gemaakt worden over de wederzijdse gegevensuitwisseling.

Wat het voortraject van inburgering in het land van herkomst betreft, treedt het Agentschap Integratie en Inburgering op als exclusieve aanbieder. Na aankomst in Vlaanderen wordt de verdere opvolging van de deelnemer bepaald door de gemeente waarin hij/zij zich inschrijft in het Rijksregister. Afhankelijk van het werkingsgebied gebeurt de opvolging door het Agentschap

Integratie en Inburgering, of door Atlas (Antwerpen) of Amal (Gent), de stedelijke agentschappen. Dit vereist een goed georganiseerde gegevensoverdracht en doorverwijzing op het moment van aankomst in België.

5. BRUSSEL

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vloeit het aanbod van inburgeringstrajecten voort uit verschillende beleidskaders. Zowel de Vlaamse Gemeenschap als de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) organiseren een inburgeringsbeleid, elk binnen hun regelgevend kader. Nieuwkomers in Brussel kunnen daarbij zelf kiezen bij wie zij hun inburgeringstraject volgen; hetzij bij een BAPA (erkend door de GGC) of bij het Agentschap Integratie en Inburgering.

Voor derdelands arbeidsmigranten die zich in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zullen vestigen, moet worden afgestemd hoe zij naar een voortraject in het land van herkomst toegeleid kunnen worden. De Vlaamse overheid zal hierover in overleg gaan met de bevoegde Gewestelijke Overheidsdienst Brussel Economie en Werkgelegenheid, zodat de uitvoering van het voortraject afgestemd kan worden op de verschillende trajecten die in Brussel aangeboden worden. Wie in het land van herkomst het voortraject inburgering heeft gevolgd en zich na aankomst in België vestigt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, zal aangemoedigd worden om het Nederlandstalig inburgeringstraject te voltooien. Wie zich na voltooiing van het voortraject in het Waalse Gewest vestigt, is echter geen doelgroep meer van het Vlaamse inburgeringsbeleid.

6. DECRETALE WIJZIGINGEN

Het decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid van 7 juni 2013 gaat in principe uit van een verplichting voor iedereen die doelgroep van inburgering is en bepaalt de uitzonderingen die maken dat bepaalde categorieën van nieuwkomers vrijgesteld zijn van de verplichting (en dus rechthebbend inburgeraar zijn). Het decreet bepaalt twee categorieën van uitzonderingen, ten eerste op grond van internationale of supranationale verdragen en ten tweede op grond van het voorlopig karakter van het verblijf.

Deze uitzonderingen worden geëxpliciteerd in het Besluit van de Vlaamse Regering houdende de uitvoering van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid, waarbij derdelands arbeidsmigranten vrijgesteld worden van de verplichting. Deze explicitering moet herwerkt worden zodat het mogelijk wordt dat derdelands arbeidsmigranten en hun meerderjarige gezinsleden verplicht worden om een aangepast inburgeringsaanbod te volgen.

De wijzigingen aan het decreet zullen in het voorjaar van 2026 voor het eerst voorgelegd worden aan de Vlaamse Regering.

Daarnaast zal Departement WEWIS een decretale basis moeten voorzien om hun gegevens over personen met een aanvraag tot gecombineerde vergunning te kunnen delen met het Agil.

7. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse regering neemt akte van deze mededeling en machtigt de Vlaamse minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij, Hilde Crevits om de nodige stappen te zetten voor de concrete uitwerking van deze mededeling, met inbegrip van de nodige regelgevende stappen. De mededeling impliceert geen financieel of budgettair engagement. De financiële en budgettaire engagementen worden pas bevestigd bij de uitvoering van deze mededeling die volgt uit de principiële goedkeuring.

De Vlaamse minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij,

Hilde CREVITS